

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Venerabilis Yolanda Priorissae Ad Mariae Vallem in
Ducatu Lucilburgensi**

Wiltheim, Alexandre

Antuerpiae, 1674

Cap. V. Reijcit patrem Franciscanum à matre submissum. Mater aperit marito, filio Friderico, alijsque Yolanda consilia. Fridericus Sororem frustrà aggreditur. Mater artificiosè ab eá impetrat, ut ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11873

bat, acciri iubet. Nec moratus ille, adfuit. Ei Margarita animi sui secreta aperuit; cumque ad filiam sermo devenisset, institit cum lacrymis orare, ut exploraret funditusque scrutaretur filiae mentem. Mox & Yolanda peccata sua confessa est, quidque haberet in animo, intrepidè fortiterque exposuit. Ille perpensa tam insigni Yolandæ constantia, nec mutari posse, quod constituerat, auctor est magnoperè matri, ut sineret filiam Sanctionib[us] se iungere. Mater id consilium permolestè ferens, doluit hanc perditam operam.

CAPVT V.

Reijcit patrem Franciscanum à matre submissum. Mater aperit marito, filio Friderico, alijsque, Yolande consilia. Fridericus Sororem frustrè aggreditur. Mater artificiose ab eâ impetrat, ut dissimulet pia animi decreta. Yolanda cum Walthero & Virginibus MARIÆ Vallis clam agit per nuntios.

Venit fortè Viennam ex D. Francisci familia Sacerdos quidam, Margaritæ perfamiliaris, idemque eius, uti & Yolandæ quondam conscientiæ arbiter. Margarita, ceu aliam nacta machinam, quam filiae expugnandæ adhiberet, obse-

obsecrat magnoperè , ut cum Yolanda agat, frangatque durum illud puellæ pectus. Is Yolandam solam sine arbitris , omnibus animi viribus aggressus , mirari se ait , quid ad ea cœpta eam impulerit ? Hæc cine ego unquam à te exspectassem , ut me contempto, aliena sequerere consilia? Eñim verò metuo , ne te cœpti pœniteat. Summa est MARIAE Vallis rerum omnium egestas : multæ te ibi manent ærumnæ : Quæ mentis tuæ hebetudo , huc tam ardenti studio ferri ? Pertæsa horum Yolanda , vir bone , inquit , animum illum , si nescis , gessi à pueris. Nunc annis maturior & mei iuris , id ago , quo pacto me Deo dedam. Tu si invides (etsi id molestè fero) fiet tamen quod statui. Contrà instare ille & scitari , ediceret sibi tandem quo auctore cœnobium elegisset , in quod ordini suo non modo nullum esset imperium , sed quocum ne quidem familiaris intercederet usus ? Mirari id se vehementer. Age , inquit , ubi nunc ad tuum illud cœnobium devenenis , nec copia mecum loquendi tibi erit , & tu mihi , & ego tibi eripiar , alterumque alter in perpetuum amiserit , quid tunc lucri fecerimus ? Mitte isthæc , penitenda olim , meque audi. Ordinem D. Bernardi sectare. Me iudice rectius longè feceris. Ira te adire , tibi adesse ego , tuque mihi poteris. Contrà Yolanda : Non ita res habet , pro ut tu memoras. Ordinem ego , quem prenso , probè novi , cœnobiumque quod elegi , tam gratum est carumque mihi , ut aliud non op-

ter animus , quām ut eō recipiar . Cuius damno bonove id fiat , nihil pensi habeo . Denique huic rei voto meam obstrinxi fidem , quam fallere mihi nefas . Ad hæc ille ; Ut video , religione teneris . At ea te liberare perfacilè est , si modo me audis . Curabo ritè dissolvi votum ; ita criminè noxaque vacabis . At Yolanda , Vir bone , inquit , inanis ista tua est oratio & levibus par ventis . Habet ordo noster viros sapientia & doctrina conspicuos , quorum usa consilijs falli profectò non possum . Iam , quod lingua Deo promisit , id decreatum quoque præstare factis . Nec datam aliquando fidem , ullius rei metu fallam . His dictis repulsus hortator importunus , recessit , iratus , nihil se fecisse operæ . Nec minus id grave matri . Itaque convocatis in consilium marito & filio [maiore natu Friderico] & quotquot potuit clientium , exposuit , quid Yolanda adornaret : Nolle eam virum : decrēsse inter Sanctimoniales Deo devotam vivere ; in eo prorsus fixisse animum . Territis omnibus hâc oratione & mœrentibus , [Fredericus] præ cæteris sibi sumpsit sororem aggredi . Adit , & blando sermone exorsus , Cara soror , inquit , ne in malam partem accipias , si te pauca percunctor . Cui illa : Percunctare quamvis ; respondero libens . Tum [Fredericus .] Dic , ergò , te amabo , Statutumne tibi Sanctimoniale fieri ? Statutum , ait illa , idque palam profiteor . Pergere tum frater . Quis porrò tibi huius rei auctor ? An tuápte sponte huc ferris ?

Dein-

Deindè, num tu ista seriò, an fictè atque simulatè?
Seriò ago, inquit Yolanda. Quanquam non id
ego, sed Deus agit. Ita autem acta mutare, est
grande nefas. Contrà [Fridericus.] At, nisi me
fallit opinio, alia te concitant. Piget tam diu te
residere innuptam. Id mœror ille tuus, & gravis
dudum animus, abundè probant. Nec nos non
intelligimus quid sit officij nostri. Maturum est
tibi circumspicere virum, opibus & genere illu-
strem. Atque is iam etiam repertus est. Hic irâ
mota Yolanda, & indignanti animo: Erras, in-
quit, frater, erras. Si virum ego concupiscerem,
meliorē, profectō, sortita essem, quām tu un-
quam nanciscere coniugem. Maritum animi
corporisque viribus aversor; proindè missum
hunc facito sermonem, frater. Hæc loquentibus
mater supervenit, abductamque Yolandam, do-
loso animo fucatisque verbis blandè adoritur.
Ne te conturbent, inquit, dicta tui fratri, cha-
rissima filia. Quin & patri tuam mentem aperui;
quod tuo commodo nostroque factum est. Pa-
trem utique scire oportebat tua hæc consilia.
Quî enim ego patre ignaro, solo ductu, aucto-
ritateque mea, Sanctimonialibus tē aggregem?
Itaque bono animo es; opitulabor ego ipsa tibi,
ne dubites. Tantūm absterge illam mentis ægri-
tudinem, & dede te lætitiae. Ut cumque intus
afficiare animo, ita tamen vultum, ita mores ad
hilaritatem compone, ut fallas omnium de te
iudicia, opinantium te cœnobiticam prensare

B 4

vitam.

vitam. Ubi deindè, quid clām rei agamus, nemo erit, qui animadvertis, tunc votis obsecunda-
verò tuis. Læta hāc matris oratione Yolanda, nec odorata dolum, curis deindè frena laxare,
psallere, chores agere, sed per simulationem;
quippè ægra semper animi & de vitâ piè insti-
tuendâ sollicita. Undè sæpè mœror, maximè
soli. Ita in contraria, gaudio ficto, verâque tri-
sticiâ distractam, subiit grave tedium, & hinc
non parum incremente malo, quod sola secum
ista concoquere deberet.

Cæterū in puellaribus ludis atque iocis pa-
ren̄i sibi gratiâ nullam habebat. Quidquid in eo
genere incœptaret, bellissimè cedebat. Diceres
absque ea emori omne gaudium, cum ea revivis-
cere. Urbanitas autè omnia prorsus singularis, &
suprà omnem laudem. Inter hæc tamen recti
tenax, & quamvis aperta lœtitia, clausa tamen
crimini. Artibus quoque virgo ingeniosa virtu-
tem intendebat. Si psallendo agendæ chores, id
genus cantilenarum depromebat, quod cursum
concitatum, saltumque vehementem posceret.
Ita fatigato protinus corpusculo, & plectebat
ipsa sese, & chores citius eripiebat. His cæte-
risque rebus esse in amoribus omnium, quan-
quam id ipsa nollet. Vulgo etiam credere om-
nes, deposuisse eam sanctioris vitæ consilia. Sed
longè secus erat. Ludicris interesse coacta, mul-
tas autè fundebat lacrymas; post ioca, ipsâ simu-
latione tædiosa, redibat ad fletum. Ioterim cum
matre

matre sœpè expostulabat, rogans, ut finem his rebus daret. Hæc flens, supplicesque iungens manus, identidem miserabili prece usque ad molestiam orabat. At nocta latebras & secretum, litteras dabat ad patres Prædicatores. Erant litteræ plenæ querelarum, testesque anxij & afflicti animi. Waltherus sepè rescribebat consolatorias. Ipse etiam, cum data opportunitas, visebat & coram solabatur, magno Yolandæ malorum levamine.

Quin antifita virginum MARIAE Vallis litteris nuntiabat, magno se suaque sodales teneri Yolandæ desiderio; quibus Yolanda per noctis secreta rescribebat suâ manu, nunciabatque desiderium & ipsa suum, & ex desiderio cæterisque hâc in re adversis, summum animi dolorem; nec eò tamen dimoveri se de constantiâ. Contrà, optare unicè, omnibus se dicare ancillam. His nocturnis litteris crèbras diuturnasque iungebat inter comprecandum vigilias. Quorum omnium nemo quidquam crederet, imò ne suspicaretur quidem, qui de die lætam, canentem, tripudiantem cerneret. Ita simulare porrò necesse erat, quod observaretur undique per subornatas à matre custodias, in id invigilantes, ne Yolanda ad patres Prædicatores litteras daret, aut nuntia mitteret, cum ijsque sermonem misceret. Si quid horum deprehensum, resciebat per custodias continuò mater.